

17
yılı

Anadolu

İZLENİMLERİ

ADANA İLİ DANIŞLIK SİĞİR
YETİŞTİRİCİLERİ BİRLİĞİ

Türk Tarımının Dergisi

Fiyatı: 200 TL

HUŞGELDİNİZ

Adana DSYB Hayvancılık Sektöründe Öncü Rolünü Sürdürüyor!

Bağışıklığınızı g¼clendirmek için
herg¼n S¼T İÇİN.

Anadolu
İZLENİMLERİ

6 Aylık
Abonelik Bedeli
1500₺

Yıllık
Abonelik Bedeli
2500₺

www.anadoluizlenimleri.com

Türk Tarımının Habercisi

**İmtiyaz Sahibi
ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü**

Genel Yayın Yönetmeni

Muhammet OLUKLU

Hukuk Danışmanları

Av. Mustafa Ufuk GÜMÜŞ

Av. Faruk DURAN

Haber Merkezi

Feyza Nur KAYA

Gizem CENGİZ

Muhasebe

Adem SABAN

Mizanpaj

Mehmet SARIGÜL

Temsilcilikler

Marmara Temsilcisi

Ali BAYRAM

İzmir Temsilcisi

Muzaffer AĞAR

Sivas Bölge Temsilcisi

Cem ŞAHİN

Banka Hesap Numaraları

Türkiye İş Bankası

Ankara Şubesi

TR7700 0640 0000 1420 0594 8485

Ziraat Bankası

Heykel Şubesi

TR8900 0100 1233 4765 6716 5002

Posta Çeki

Muhammet OLUKLU - 5758587

Yönetim Yeri

Konur Sokak No: 31/6 Bakanlıklar/ANKARA

Tel: 0 312 418 84 66 • Faks: 0 312 418 84 69

www.anadoluizlenimleri.com

info@anadoluizlenimleri.com

Baskı

Pelin Ofset Matbaacılık Ltd. Şti.

İvedik O.S.B. Matbaacılar Sitesi 1514. Sokak No: 28

Yenimahalle/ANKARA

Dergide yayınlanan yazılardaki görüş ve düşünceler yazarına/yazarların düşüncelerini kapsamaktadır. Reklamların sorumluluğu reklam veren firmaya ait olup, dergimiz hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz

Anadolu İzlenimleri Dergisi Yayın Danışma Kurulu

Prof. Dr. Ahmet ÇOLAK

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü

Prof. Dr. Ruhsar YANMAZ

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü

Prof. Dr. Sonay SÖZÜDOĞRU

Ankara Üniv. Ziraat Fakültesi Toprak Bitkileri ve Bitki Besleme Bölümü

Prof. Dr. Hakan ULUKAN

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölümü

Doç. Dr. Özer ELİBÜYÜK

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bitki Koruma Bölümü

Prof. Dr. Gürsel DELLAL

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Zootečni Bölümü

Prof. Dr. Fatih CEDDEN

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Zootečni Bölümü

Yard. Doç. Dr. Süleyman BEKCAN

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Su Ürünleri Mühendisliği Bölümü

Prof. Dr. Ali İhsan ACAR

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü

Prof. Dr. Ramazan ÖZTÜRK

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü

Yard. Doç. Dr. Ufuk TÜRKER

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü

Zir. Yük. Müh. Esin ÖZKAN

Ankara Ziraat Tarım ve Teknolojileri Yatırımları A.Ş.

14

Adana DSYB
Hayvancılık Sektöründe
Öncü Rolünü Sürdürüyor!

5

Tarımsal İhracatta
Yeni Pazar Olaslıkları!

Bize Yeni Bir
Heyecan Lazım **12**

Su Kaynaklarımızı Doğru
Kullanabiliyormuyuz? **24**

Kış Aylarında Bal Tüketimi
Sağlığınız İçin Önemli! **26**

- 4 Artan Girdi Maliyetleri 'Ne Yapılabilir?'
- 5 Tarımsal İhracatta Yeni Pazar Olaslıkları!
- 6 Tarımsal Üretimde Gübre ve Gübrelemenin Önemi
- 9 Tarımsal Üretimde Gıda Güvenliği!
- 10 Yerel Yönetimlerin Hayvancılıkta Rolü!
- 12 Bize Yeni Bir Heyecan Lazım
- 14 Adana DSYB Hayvancılık Sektöründe Öncü Rolünü Sürdürüyor!

- 18 Tarım Sayımı
Tarım Sektörüne Değişim Getiriyor!
- 20 YEGÜ & İÇKÜ
- 23 Tarımsal Örgütlenme Neden Önemlidir?
- 24 Su Kaynaklarımızı
Doğru Kullanabiliyormuyuz?
- 26 Kış Aylarında Bal Tüketimi
Sağlığınız İçin Önemli!
- 28 Akdeniz'in Şifa Dolu Meyvesi
İncir!

Muhammet OLUKLU

Anadolu İzlenimleri Dergisi
Genel Yayın Yönetmeni
muhammetoluklu@gmail.com

Artan Girdi Maliyetleri 'Ne Yapılabilir?

Üreticilerimiz, son dönemde girdi maliyetlerinde yaşanan artışla başa çıkmakta zorlanıyor. Gübre, mazot, yem, elektrik gibi temel girdilerin fiyatlarının yükselmesi, üretim maliyetlerini artırarak kar marjlarını azaltıyor. Bu sıkıntı, birçok üreticiyi üretimden uzaklaştırarak gıda güvenliğimizi tehdit ediyor.

Peki, girdi maliyetlerindeki artışın temel sebepleri neler? İlk olarak, döviz kuru dalgalanmaları büyük bir etken. Yükselen dolar kuru, ithal girdileri pahalılaştırıyor. Ayrıca, küresel enerji krizi ve iklim değişikliği gibi faktörler de maliyetleri artırıyor.

Bu maliyet artışları üreticileri nasıl etkiliyor? Öncelikle, üretim maliyetlerini yükselterek kar marjlarını daraltıyor. Bu da üreticileri üretimden vazgeçmeye itiyor ve gıda güvenliğimizi tehlikeye atıyor. Ayrıca, tüketiciler gıda fiyatlarında artışla karşılaşiyor, alım güçleri azalıyor.

Peki, bu sorunlarla başa çıkmak için neler yapılabilir? İlk olarak, gir-

di maliyetlerini artıran faktörler üzerinde kontrol sağlanmalı. Döviz kuru dalgalanmalarını sınırlamak, enerji kriziyle mücadele etmek ve iklim değişikliğinin etkilerini azaltmak önemlidir.

Üreticilere daha büyük ölçekte destek sağlanmalıdır. Devlet, girdi maliyetlerinin bir kısmını üstlenmeli, aynı zamanda üreticilerin bir araya gelip dayanışma içinde olmalarını teşvik etmelidir.

Tarımsal üretim verimliliği artırılmalıdır. Teknolojik gelişmelerden yararlanılmalı, arazi kullanımı daha verimli hale getirilmeli ve tarım arazileri korunmalıdır.

Sonuç olarak, girdi maliyetlerindeki artış, üreticilerimiz ve gıda güvenliğimiz için ciddi bir tehdittir. Bu sorunun üstesinden gelmek için, üreticilere gününde ve zamanında destek sağlamak ve tarımsal üretimi daha verimli hale getirmek hayati önem taşımaktadır.

Tarımsal İhracatta Yeni Pazar Olasılıkları!

Tarım, Türkiye ekonomisinin önemli bir sektörüdür. Tarımsal üretimin önemli bir kısmı ihraç edilmektedir. Türkiye, tarımsal ihracatta dünyanın önde gelen ülkelerinden biridir.

Türkiye'nin tarımsal ihracatı, 2022 yılında 25,5 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu, bir önceki yıla göre %12,5'lik bir artışa karşılık gelmektedir. Türkiye'nin tarımsal ihracatının en önemli pazarları, Avrupa Birliği ülkeleri, Orta Doğu ülkeleri ve Kuzey Afrika ülkeleridir.

Tarımsal ihracatta yeni pazarlar bulmak, Türkiye için önemli bir hedefdir. Bu hedefin gerçekleştirilmesi için aşağıdaki adımlar atılabilir:

Hedef pazarların belirlenmesi: Yeni pazarlar araştırılarak, Türkiye'nin tarımsal ihracat potansiyeli olan ülkeler belirlenebilir.

Pazar araştırması: Hedef pazarlarda tarımsal ürünlere olan talep, rekabet koşulları ve yasal düzenlemeler gibi konularda araştırma yapılabilir.

Pazarlama faaliyetlerinin geliştirilmesi: Hedef pazarlarda tarımsal ürünlerin tanıtımı ve pazarlanması için gerekli faaliyetler geliştirilebilir.

İhracat desteklerinin artırılması: Tarımsal ihracatı teşvik etmek için yasal ve mali düzenlemeler yapılabilir.

Tarımsal ihracatta yeni pazarlar bulmak, Türkiye'nin tarımsal ihraca-

tını artırmaya ve ülke ekonomisine katkıda bulunmaya yardımcı olacaktır.

Yeni Pazar Olasılıkları

Türkiye, tarımsal ihracatta yeni pazarlar bulmak için aşağıdaki ülkelere odaklanabilir:

Asya ülkeleri: Asya, dünyanın en hızlı büyüyen ekonomik bölgelerin-

den biridir. Bu bölgedeki ülkelere tarımsal ürünlere olan talep artmaktadır.

Afrika ülkeleri: Afrika, dünyanın en büyük kıtasıdır. Bu kıtada tarımsal üretim potansiyeli yüksektir.

Güney Amerika ülkeleri: Güney Amerika, dünyanın en büyük tarımsal üreticilerinden biridir. Bu bölgedeki ülkelere tarımsal ticareti artırmak mümkündür.

Bu ülkelere yönelik pazar araştırması yapılarak, Türkiye'nin tarımsal ihracat potansiyeli değerlendirilebilir.

Tarımsal ihracatta yeni pazarlar bulmak, Türkiye için önemli bir hedefdir. Bu hedefin gerçekleştirilmesi için gerekli adımlar atılarak, Türkiye'nin tarımsal ihracatını artırmaya ve ülke ekonomisine katkıda bulunmaya yardımcı olunabilir.

Tarımsal Üretimde Gübre ve Gübrelemenin Önemi

Mehmet TAŞAN

Ziraat Yüksek Mühendisi / Tarımsal Kalkınma Vakfı (TAK-VA) Genel Başkanı

Tarımsal üretim için; toprak iş-lemesi, ekim tekniği, uygun sulama sistemi, hastalık ve zararlılarla mücadele ve hasat tekniği ne kadar önemli ise, bitkinin ihtiyacı olan makro ve mikro besin elementleri de o kadar önem arz etmektedir.

Bitkiler de insanlar ve hayvanlar gibi gelişmeleri için beslenmek zorundadırlar. Bitkiler besinlerinin büyük bir kısmını topraktan kökleriyle alırlar. Toprakta, yetiştirilen bitkilerin ihtiyacını karşılayacak miktarda besin maddesi yoksa toprağa bitki besin maddeleri verilmesi gerekir. Toprağa besin maddeleri verilmezse, bir süre sonra besin maddelerinin eksilmesi nedeniyle üretim azalır. Yeterli ve kaliteli ürün alabilmek için bitkinin beslenmesi gerekmektedir. Bitkilerin beslenmesi için ihtiyaç olan besin maddelerine **gübre**, bunların verilmesine de kısaca **gübreleme** diyoruz.

Gübre Nedir?

Bitkilerin gelişmesini artırmak, ürün miktarlarını çoğaltmak ve kalitesini iyileştirmek amacı ile toprağa ve bitkiye uygulanan, içerisinde bir veya birkaç bitki besin maddesini bir arada bulunduran bileşiklere gübre denir.

Gübre içinde bulunan besin elementleri iki başlıkta incelenir:

1-Makro besin elementleri; Azot, fosfor, potasyum, kalsiyum, magnezyum, kükürt gibi toprakta ve bitki bünyesinde bol miktarda bulunan besin maddeleridir.

2-Mikro besin elementleri; Demir, bakır, çinko, mangan, bor, molibden v.b olarak sınıflandırılan, toprakta ve bitki bünyesinde çok az bulunmalarına rağmen bitki gelişmesinde makro besin maddeleri kadar etkili olan besin maddeleridir.

Gübreleme Nedir?

Bitkisel üretimde amaçlanan verim ve kaliteye ulaşmak için içerisinde bir veya birden fazla bitki besin maddesi bulunan organik veya inorganik bileşiklerin toprağa veya doğrudan doğruya bitkiye verilmesidir. Gübrelemenin başlıca iki amacı vardır. Bunlar;

1-Toprakları bitki besin maddelerince zenginleştirmek,

2-Toprakların fiziksel ve biyolojik özelliklerini düzeltmek suretiyle yetiştirilecek bitkiye daha iyi bir gelişme ortamı sağlamaktır.

Doğru gübreleme için çevre ve toprak şartları iyi bilinmelidir. Gübrelemenin önemi yıllar geçtikçe daha iyi anlaşıldığından tüketimi günden güne artmaktadır. Ülkemiz tarım topraklarının eksik olan besin elementlerince zenginleştirilmesi için gübrele-

me gereklidir. Her yıl yüksek verimli bitki çeşitleri gelişmekte ve ayrıca her yıl bitki yetiştirildiğinden topraktaki besin maddeleri tükenmektedir.

Etkili bir gübre kullanımı ve gübrelemeden beklenen yararı sağlamak için toprakların bitki besin elementleri miktarı doğru olarak tespit edilmiştir. Tavsiye edilen gübrelerin doğru zamanda, doğru şekilde ve miktarda verilmesi sağlanmalıdır. Bu şekilde ürün artışı ve bol kazanç elde edilirken çevre sağlığı da bozulmamış olacaktır.

Gübrelemenin Faydaları Nelerdir?

Usulüne uygun yapılan Gübrelemenin faydaları:

1-Toprakların verim gücünü yükselterek, birim alandan daha yüksek verim elde edilir,

2-Ürünlerin kalitesi artırılır,

3-Toprak verimliliğinin sürekliliği sağlanır ve kazanç da sürekli hale getirilir,

4-Toprağın kimyasal yapısı, besin içeriği artırılarak düzeltilir,

5-Toprakta mikroorganizma faaliyeti artırılarak, toprağın verimliliği artırılır,

6-Bitkilere daha iyi bir gelişme ortamı oluşturulur,

7-Toprakta çeşitli şekillerde uzaklaşan besinler toprağa tekrar kazandırılır.

Gübreleme Nasıl Kâr Sağlar?

Her canlının olduğu gibi bitkilerin de beslenmeye ihtiyaçları vardır. Toprakta mevcut olan besin elementleri her zaman bitkinin ihtiyacını karşılayacak düzeyde olmaz. Sürekli tarım yapılan topraklarda besin maddeleri bitki tarafından sömürülerek, yağış-

larla yıkanarak veya gaz şeklinde buharlaşarak kaybolmaktadır. Alınan ürünü artırmak için toprakta miktarı azalan besin maddelerinin toprağa yeniden verilmesi şarttır. Eğer verilmezse birim alandan alınan verim ve dolayısıyla elde edilen kazanç da azalacaktır.

Her Bitkiye Aynı Miktar Gübre Verilir Mi?

Her bitkinin beslenme ihtiyacı aynı değildir. Bu nedenle ne kadar gübre uygulanması gerektiğini tespit için 3 soruya cevap verilmelidir.

1)Hangi bitki üretilen?

2)Hangi bölgede yetiştirme yapılacak?

3)Toprakta ne kadar besin maddesi var?

Dengeli ve yeterli gübrelemede **az masrafla en fazla verimi elde etmek**

esastır. Bu nedenle öncelikle toprak-taki besin elementlerinin miktarı belirlenmelidir. Belirlenen miktara göre hangi bölgede hangi bitki yetiştirilecekse bilinmeli, buna göre gübre miktarı belirlenmelidir. Temel hedef toprak analizlerine dayalı bir gübreleme programının yapılmasıdır.

Toprak Analizi Gübreleme İçin Önemli Midir?

Gübre kullanımında en ekonomik yol toprak analizidir. Bunun için yapılması gereken tek şey, toprak örneklerini kurallara uygun almak ve laboratuvarlara ulaştırmaktır.

Toprak analizi ile toprak içerisindeki bitkinin kullanabileceği bitki besin maddeleri, potasyum, fosfor, çinko, demir, mangan ve kireç miktarları belirlenir. Burada amaç öncelikle toprakta mevcut besin miktarlarını tespit etmek ve mevcuda göre verilmesi gereken gübre önerisinde bulunmaktır. **Her toprakta her yıl aynı miktar gübre kullanımı yanlıştır.** Tarladan alınacak toprak örneklerinde mevcut kullanılabilir besin maddeleri miktarları tespit edilir. Sonra gerekli olan besin maddesi miktarları üzerinden gübre tavsiyesi yapılır ve bir rapor halinde düzenlenerek çiftçiye ulaştırılır. Böylece bitkide hem toksik etki yapacak kadar fazla kullanım önlenir, hem de eksiklik olacak düzeyde az gübre kullanılması engellenmiş olur.

Toprak Analizi İçin Numune Nasıl Alınır?

Tarla bitkileri analizi için Tarlada zikzaklı yürünerek Her örnekleme bölümünün 10-15 ayrı noktasından toprak örnekleri alınarak bir kapta toplanır.

Her noktadan örnek almak için V şeklinde 0-30 cm derinliğinde bir çukur açılır. Çukurun bir yüzeyinden toprak dilimi alınarak ayrı noktalardan alınan bütün numuneler bir kaba konular. İyice karıştırılarak bir kiloya yakın bir kısmı temiz bir bez torbaya konur, tarla sahibinin adı, numune alınan arazinin mevkii ve ekilecek bitki ile ilgili bilgiler bir kâğıda veya matbu forma yazılarak laboratuvara götürülür.

Meyve Bahçelerinden toprak örneği almada, örnekler ağacın taç izdüşümünden alınır. Bahçelerden örnekleme 0-30 ve 30-60 cm derinliklerden ayrı ayrı yapılır.

Yapılan Gübrelemenin Sonraki Yıla Etkisi Olur Mu?

Gübrelerin organik ve inorganik formda uygulanmalarına bağlı olarak gelecek yıla etkileri değişmektedir. Organik gübrelerle uygulanan azotun etkisi gelecek yıla kalırken, kimyasal gübreler olarak uygulandığında kalmamaktadır. Fosfor, demir ve çinko gibi elementleri içeren gübreler yüksek pH ve kireç koşullarında toprakta bitkilerin alamayacağı şekle dönüşür. Bitki bu şekildeki elementlerden yararlanamaz.

Gübrenin Olumsuz Etkileri Var mı?

Gübrelemede esas, yeterli, dengeli ve zamanında bitkiye besinlerin sağlanması olmalıdır. Toprak analizlerine dayandığında ve gerektiği miktarda uygulandığında gübrelerin olumsuz etkileri yoktur. Ancak gereğinden fazla verilecek gübre, olumsuz etki yapmaktadır.

Gübreleme İle Hastalık Ve Zararlılara Karşı Dayanıklılık Artırılır mı?

Gübreleme ile daha iyi gelişme sağlayan sağlıklı bitkiler elde edilmektedir. Sağlıklı gelişen bitkilerin ise hastalık ve zararlıların saldırısına dayanıklılığı yüksektir. O halde bitki-

lerin ihtiyacı olan besinleri vererek iyi gelişmesi sağlanırsa mücadele ve ilaç masrafları da azalacaktır.

Fazla Gübre Fazla Ürün Demek Değildir!

Yeterli gübreleme ile en yüksek ürünü almak amaç olmalıdır. Ayrıca fazla uygulanan bir gübrenin, ortamda diğer besinlerin alımını engelleyeceği unutulmamalıdır. Örneğin bitkinin ihtiyacından fazla miktarda verilen fosforlu gübre verimi daha çok artırmayacaktır. Üstelik fazla verilen fosfor; demir ve çinko gibi diğer elementlerin alımına engel olacak ve verimde düşüşler görülecektir. Bitkinin bu besinlere de ihtiyacı olduğundan alınmazsa bitki gelişimi gerilemekte ve verim düşmektedir.

Ayrıca aşırı azotlu gübreleme yapıldığında, bitkilerin direnci azalmaktadır. Aşırı azotlu gübre verilen bitkilerde kurağa, sıcağa ve hastalıklara dayanıklılık azalmaktadır. Bunun yanında fazla azot yeraltı sularına ve göllere karışmakta ve nitrat kirliliğine neden olmaktadır.

Bildiğiniz gibi gübrede büyük ölçüde dışa bağımlı olduğumuzdan fazla ve dengesiz yapılan gübreleme toprak yapısını bozmasının yanında maliyeti artırdığından üretimden elde edeceğimiz karı da düşürecektir.

Sonuç

Tarımsal üretimde çevreyi korumak, topraklarımızı zehir deposu olmaktan kurtarmak, az maliyetle daha çok üretim yapmak, daha çok kar elde etmek, tüketicimize sağlıklı ürün sunmak için; Her yıl ekimden önce toprak tahlili yaptırmak, toprağın ve bitkinin ihtiyacına göre doğru gübreleme yapmak zorunda olduğumuzu unutmayalım.

Tarımsal Üretimde Gıda Güvenliği!

Gıda güvenliği, gıdaların tüketim için uygunluğu ve tüketicilerin gıda kaynaklı sağlık risklerine karşı korunmasıdır. Tarımsal üretim, gıda güvenliğinin sağlanmasında önemli bir rol oynar. Tarımsal üretimde gıda güvenliğini sağlamak için, üretim sürecinin her aşamasında çeşitli önlemler alınmalıdır.

Tarımsal üretimde gıda güvenliğini tehdit eden faktörler biyolojik, kimyasal ve fiziksel olmak üzere üç ana grupta toplanabilir.

Biyolojik faktörler: Bakteriler, virüsler, parazitler ve küf gibi mikroorganizmalar tarımsal ürünlere bulaşarak gıda güvenliğini tehdit edebilir. Bu mikroorganizmalar, gıda zehirlenmesine, ishale, hatta ölüme neden olabilir.

Kimyasal faktörler: Tarımsal üretimde kullanılan gübre, pestisit ve diğer kimyasallar gıdalara bulaşarak gıda güvenliğini tehdit edebilir. Bu kimyasallar, kanser, kısırlık ve diğer sağlık sorunlarına neden olabilir.

Fiziksel faktörler: Toprak, kum, taş, metal parçaları gibi yabancı maddeler tarımsal ürünlere bulaşarak gıda güvenliğini tehdit edebilir. Bu yabancı maddeler, boğazına kaçma, yaralanma gibi sorunlara neden olabilir.

Tarımsal üretimde gıda güvenliğini sağlamak için alınabilecek önlemler şunlardır:

Üretim materyallerinin uygunluğu: Tohum, fide, fidan gibi üretim materyallerinin sağlıklı ve güvenilir kaynaklardan temin edilmesi gerekir.

Üretim tekniklerinin doğru uygulanması: Tarımsal üretim tekniklerinin doğru uygulanması, gıdaların mikroorganizmalara, kimyasallara ve fiziksel faktörlere maruz kalmasını önler.

Ürünlerin uygun şekilde muhafazası: Hasat sonrası ürünlerin uygun şekilde muhafaza edilmesi, gıdaların

bozulmasını ve mikroorganizmaların çoğalmasını önler.

Personelin eğitimi: Tarımsal üretimde çalışan kişilerin gıda güvenliği konusunda eğitilmesi, gıda güvenliğinin sağlanmasında önemli bir rol oynar.

Tarımsal üretimde gıda güvenliğini sağlamak için alınabilecek önlemlerin detayları:

Üretim materyallerinin uygunluğu: Tohum, fide, fidan gibi üretim materyallerinin sağlıklı ve güvenilir kaynaklardan temin edilmesi gerekir. Bu materyaller, hastalık ve zararlılardan arı olmalıdır.

Üretim tekniklerinin doğru uygulanması: Tarımsal üretim tekniklerinin doğru uygulanması, gıdaların mikroorganizmalara, kimyasallara ve fiziksel faktörlere maruz kalmasını önler. Örneğin, sulama suyunun temiz ve güvenli olması gerekir. Pestisit ve gübre kullanımı, gıda güvenliğini riske atmayacak şekilde yapılmalıdır.

Ürünlerin uygun şekilde muhafazası: Hasat sonrası ürünlerin uygun şekilde muhafaza edilmesi, gıdaların bozulmasını ve mikroorganizmaların çoğalmasını önler. Bu ürünler, uygun sıcaklık ve nem koşullarında muhafaza edilmelidir.

Personelin eğitimi: Tarımsal üretimde çalışan kişilerin gıda güvenliği konusunda eğitilmesi, gıda güvenliğinin sağlanmasında önemli bir rol oynar. Bu kişiler, gıda güvenliğinin temel ilkeleri konusunda bilgi sahibi olmalıdır.

Tarımsal üretim, gıda güvenliğinin sağlanmasında önemli bir rol oynar. Tarımsal üretimde gıda güvenliğini sağlamak için, üretim sürecinin her aşamasında çeşitli önlemler alınmalıdır. Bu önlemlerin alınması, tüketicilerin gıda kaynaklı sağlık risklerinden korunmasına yardımcı olur.

Tarımsal üretimde gıda güvenliğini sağlamak için, hükümetler, sivil toplum kuruluşları ve üreticiler birlikte çalışmalıdır.

Tarımsal üretimde gıda güvenliği konusunda farkındalık yaratmak için eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yapılmalıdır.

Tarımsal üretimde gıda güvenliğini sağlamak için teknolojik gelişmelerden yararlanılmalıdır.

Tarımsal üretimde gıda güvenliğini sağlamak, sürdürülebilir bir gıda sistemi için de önemlidir.

Yerel Yönetimlerin Hayvancılıkta Rolü!

Hayvancılık, gıda üretimi, istihdam ve kırsal kalkınma açısından önemli bir sektördür. Yerel yönetimler, hayvancılığın geliştirilmesi ve sürdürülebilirliği için önemli bir rol oynamaktadır.

Hayvancılık politikalarının geliştirilmesi ve uygulanması: Yerel yönetimler, hayvancılıkla ilgili politikaların geliştirilmesinde ve uygulanmasında önemli bir rol oynamaktadır. Bu politikalar, hayvancılığın geliştirilmesi ve sürdürülebilirliği için gerekli olan yasal düzenlemeleri, teşvikleri ve destekleri içerebilir.

Hayvancılık altyapısının geliştirilmesi: Yerel yönetimler, hayvancılık altyapısının geliştirilmesi için gerekli olan hizmetleri ve yatırımları yap-

maktadır. Bu hizmetler arasında, besihane, damızlık merkezi, veterinerlik hizmetleri ve hayvan pazarları yer almaktadır.

Hayvancılık eğitimi ve danışmanlık: Yerel yönetimler, hayvancılıkla uğraşanlara yönelik eğitim ve danışmanlık hizmetleri vermektedir. Bu hizmetler, hayvan yetiştiriciliği, hayvan sağlığı ve hayvansal ürünlerin pazarlanması gibi konularda bilgi ve becerileri geliştirmeye yardımcı olmaktadır.

Yerel yönetimlerin hayvancılıkta oynadığı rolün önemi:

Gıda güvenliği: Hayvancılık, gıda güvenliğinin sağlanmasında önemli bir rol oynamaktadır. Yerel yönetimlerin hayvancılıkta oynadığı rol, gıda üretiminin artmasına ve gıdanın daha erişilebilir hale gelmesine yardımcı olmaktadır.

İstihdam: Hayvancılık, kırsal alanlarda önemli bir istihdam kaynağıdır. Yerel yönetimlerin hayvancılıkta oy-

nadığı rol, kırsal alanlarda istihdamın korunmasına ve artmasına yardımcı olmaktadır.

Kırsal kalkınma: Hayvancılık, kırsal kalkınmanın önemli bir unsurudur. Yerel yönetimlerin hayvancılıkta oynadığı rol, kırsal alanlarda ekonomik gelişmenin sağlanmasına yardımcı olmaktadır.

Yerel yönetimlerin hayvancılıkta oynadığı rolün geliştirilmesi için aşağıdaki öneriler yapılabilir:

Hayvancılık politikalarının yerel ihtiyaçlara göre uyarlanması: Yerel yönetimler, hayvancılık politikalarını yerel ihtiyaçlara göre uyarlamalıdır. Bu politikalar, yerel hayvancılık koşullarını ve beklentilerini dikkate almalıdır.

Hayvancılık altyapısının güçlendirilmesi: Yerel yönetimler, hayvancılık altyapısını güçlendirmek için

gereki yatırımları yapmalıdır. Bu yatırımlar, hayvancılık faaliyetlerinin daha verimli ve sürdürülebilir bir şekilde yürütülmesine yardımcı olacaktır.

Hayvancılık eğitimi ve danışmanlığın yaygınlaştırılması: Yerel yönetimler, hayvancılıkla uğraşanlara yönelik eğitim ve danışmanlık hizmetlerini yaygınlaştırmalıdır. Bu hizmetler, hayvancılıkla uğraşanla-

rın bilgi ve becerilerini geliştirmesine yardımcı olacaktır.

Yerel yönetimlerin hayvancılıkta oynadığı rol, hayvancılığın geliştirilmesi ve sürdürülebilirliği için önemli bir unsurdur. Yerel yönetimlerin bu rolü daha etkin bir şekilde oynaması, gıda güvenliğinin sağlanması, istihdamın korunması ve kırsal kalkınmanın gerçekleştirilmesi için gereklidir.

Bize Yeni Bir Heyecan Lazım

Assiye YILDIRIM
Tarım Yazarı

Yaşadığımız medeniyetin, gelişen sanayinin, teknolojinin, sanatsal faaliyetlerin, bilimsel gelişmelerin, sosyo-ekonomik, sosyokültürel bütün faaliyetlerin mihenk taşı tarımdır. Hiçbirimizin karnımızı doyurmak için gıda üretmek gibi bir derdi yok. Dünyanın en değerli eseri bir müzede değil de her gün geçip gittiğiniz yolun üzerinde olsa farkına bile varmazsınız!

Tarıma dair söz söyleyen, politika yapan, yöneten, üreten herkes yıllardır

kısır bir döngüde, dar bir bakış açısı ile hızlı tüketilen popüler gündemlerden öteye gidemiyor. Gıda fiyatları, artan girdi maliyetleri, azalan tarımsal nüfus, küresel iklim değişikliği etkileri gibi konuların etrafında aynı bakış açısı ile konuşup sözde değer atfedip, yolumuzun üzerindeki en değerli eseri görmeden geçip gidiyoruz.

Tarım sektörünün en önemli, en hayati sorunu nedir sizce? Üretim maliyetlerimi, üreticinin azalması mı,

verimlilik mi, tarım politikaları mı, destekleme modelleri mi, iklim değişikliği mi, artan gıda fiyatları mı, çevre kirliliği, tarım arazilerinin amaç dışı kullanımı, kuraklık-sulama vs.?. Bunların hepsi ile birlikte temel sorun; HEYECAN-TUTKU!

Başta söyledim, aynı bakış açısından farklı bir sonuç alamayız. Aynı sorunlara benzer çözümler önerilerini getiriyoruz. İnsanlık macerası kadar eski ve var olduğumuz sürece de ya-

şayacak bir sektörden bahsediyoruz. Bu kadar hayati bir konuyu hayati duygular üzerinden değerlendirmek durumundayız! Bu sebeple başka bir eksenden bakalım istedim. Üreticinin de tüketicinin de hatta karar vericinin de eksik olan duygusu maalesef heyecan ve tutku!

Savaşlar arttıkça savunma sanayinde meydana gelen bir gelişme en korunaklı yerde güvenle yaşayanları bile heyecanlandırıyor. Hayatımızı

kolaylaştıran teknolojik gelişmeler hayatımızı sürdürmek için vazgeçilmez olan tarımsal konulardan çok daha heyecanlı! Yeni hükümet kurulurken tarım bakanı kim olacak diye gündem olduğuna hiç tanık oldunuz mu? En kritik sektörel konular bile birkaç gün bile gündemde kalmıyor.

Tarıma dair bütün problemlerden öte en önemli sorun yeni neslin tarımsal üretimi sahiplenmesini, değer vermesini maalesef sağlayamıyo-

ruz. Hiçbir çocuğun “büyüyünce ne olacaksın” sorusuna cevabı “çiftçi olacağım” değil! Dolayısıyla bütün ezberlerimizi bozacak bir duygu, yeni bir bakış açısı geliştirmeliyiz. Hazır ekim zamanı, biz de zihnimize yeni bir tohum ekelim, iyi bakarsak değer ve emek verirsek mutlaka ürün verir.

Bize yeni bir **HEYECAN**,
Yeni bir **AŞK**,
Yeni bir **TUTKU**,
Yeni bir **SÖZ** lazım...

Adana DSYB Hayvancılık Sektöründe Öncü Rolünü Sürdürüyor!

Adana Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği'nin 12. Olağan Genel Kurulu Gerçekleşti. Adana İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği'nin 12. Olağan Genel Kurulu, gerçekleşti. Genel kurulda yapılan seçimde Adana Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği Başkanı yeniden Yaşar Kâhya oldu.

Genel kurula, Tarım ve Orman Bakanlığı Özbekistan Tarım Ataşesi Burhan Demirok, Amasya Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği Başkanı Güner Aslan, Çorum Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği Başkanı Yılmaz Kaya, Hatay Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği Başkanı Lütfü Danahaliloğlu, Konya Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği Başkanı Edip Yıldız, Adana Çiftçiler Birliği Başkanı Mutlu Doğru ve Adana Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği üyeleri katıldı.

Genel kurulda, yeni yönetim kurulu, denetim kurulu ve merkez birliği temsilcileri seçimi yapıldı.

Yönetim kurulu asil listesinde Yaşar Kâhya, Mustafa Mercan, Alpaslan Özpınar, Salim Kulaksız, Zekeriya Duyur, Necat Burgu ve Ali Sezen yer

aldı. Yedek üyeler ise İsmet Çelik, Mustafa Tıgılı, Ali Solak, Yakup Cırık, Esat Keçeli, Yalçın Taymış ve Sami Şahin oldu.

Denetleme kurulu asil listesinde Orhan Buhur, Hüsamettin Kaçar ve Mehmet Ali Dardan yer aldı. Yedek

üyeler ise Mustafa Boyacı, Abdullah Davarcı ve Mitat Fil oldu.

Merkez birliği temsilcileri asil listesinde Yaşar Kâhya, Mustafa Mercan, İsmet Çelik, Ahmet Kılınç, Kenan Pamukçu ve Alpaslan Özpınar yer aldı. Yedek üyeler ise Necat Burgu, Ali Se-

zen, Zekeriya Duyur, Yusuf Balıkçı, Osman Ballık ve Fahri Aslan oldu.

Genel kurulda konuşan Tarım ve Orman Bakanlığı Özbekistan Tarım Ataşesi Burhan Demirok, Adana Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği'nin başarılı çalışmaları için teşekkür

etti. Demirok, "Adana, hayvancılıkta Türkiye'nin önemli merkezlerinden biri. Birliğinizin çalışmaları sayesinde Adana'da hayvancılık daha da gelişecek." dedi.

Adana Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği Başkanı Yaşar Kâhya, ge-

nel kurula katılanlara teşekkür etti. Kâhya, "Birliğimiz, Adana'daki hayvancılık sektörünün gelişmesi için önemli çalışmalar yapıyor. Yeni dönemde de bu çalışmalara devam edeceğiz." diye konuştu.

Başkan Kâhya konuşmasında şunları kaydetti:

"Birlik olarak, Adana'daki hayvancılık sektörünün gelişmesi için önem-

li çalışmalar yapıyoruz. Bu çalışmalar kapsamında, Damızlık hayvan yetiştiriciliği ve üretimini teşvik ediyoruz. Hayvan sağlığı ve refahını artırmaya

yönelik projeler yürütüyoruz. Hayvancılık sektörünün sorunlarını ilgili kurumlara iletiyoruz. Yeni dönemde de bu çalışmalara devam edeceğiz.

Adana'yı hayvancılıkta Türkiye'nin Lider illerinden biri haline getireceğiz

Bu kapsamda 4 katlı et ve süt ürünlerinin satıldığı Adana Birlik Tarım Market'i faaliyeti geçirdik. İleriye dönük hedeflerimiz de devam etmekte. Gelecek yıllarda, damızlık hayvan sayısını ve kalitesini artırmayı, hayvancılık sektörünün verimliliğini ve karlılığını yüksek oranlara çıkarmayı, hayvancılık sektöründe daha fazla istihdam yaratmayı sağlamak istiyoruz. Bu hedeflere ulaşmak için, siz değerli üyelerimizin desteğine ihtiyacımız var. Hep birlikte çalışarak, Adana'yı hayvancılıkta Türkiye'nin lider illerinden biri haline getireceğiz. Değerli katılımlarınız için hepimize teşekkür ederim.

TARIMIN GELECEĞİ KADININ ALIN TERİ

Kadın çiftçilerimizin 15 Ekim
Dünya Kadın Çiftçiler Günü
kutlu olsun.

*Kadın çiftçilerimize, toplam poliçe primi
üzerinden %10 indirim uygulanmaktadır.

Detaylı bilgi için yetkili sigorta acentelerine
başvurulabilir.

tarsim.gov.tr

Alo TARSİM 172

TARSİM®

tarımın sigortasıyız

Tarım Sayımı Tarım Sektörüne Değişim Getiriyor!

Tarım, Türkiye ekonomisi için önemli bir sektördür. İstihdam, ihracat ve ulusal gelire önemli bir katkı sağlamaktadır. Tarım sektörünün sürdürülebilirliği ve verimliliği için doğru ve güncel bilgilere ihtiyaç vardır. Bu bilgiler, tarım politikalarının ve desteklerinin geliştirilmesinde kullanılmaktadır.

Tarım sayımı, tarım sektörünün yapısı ve gelişimi hakkında bilgi sağlayan temel bir istatistiktir. Tarım sayımı, tarımla uğraşan işletmelerin ve çiftçilerin sayısı, tarım alanlarının büyüklüğü, ekilen ürünler, kullanılan tarımsal girdiler ve üretilen ürünler gibi konularda bilgi toplar.

Tarım Sayımının Türkiye Tarım Sektörüne Faydaları

Tarım sayımı, Türkiye tarım sektörüne aşağıdaki faydaları sağlayacaktır:

Tarım sektörünün yapısı ve gelişimi hakkında güncel bilgiler sağlayacaktır.

Bu bilgiler, tarım politikalarının ve desteklerinin geliştirilmesinde kullanılacaktır.

Tarım sektörünün istihdam ve üretim potansiyelini ortaya koyacaktır. Bununla birlikte, tarım sektörünün büyümesine yönelik yatırımların yönlendirilmesinde kullanılacaktır.

Tarım sektörünün ihracat potansiyelini artıracaktır. Tarım ihracatının artırılması için gerekli önlemlerin alınmasında kullanılacaktır.

Tarım sektörünün sürdürülebilirliğini sağlayacaktır. Bu bilgiler, tarım alanlarının korunması ve verimliliğin artırılması için gerekli çalışmaların yapılmasında kullanılacaktır.

Tarım Sayımının Türkiye Tarım Sektöründe Değiştireceği Konular

Tarım sayımı, Türkiye tarım sektöründe aşağıdaki konularda değişimlere yol açacaktır:

Tarım politikaları ve destekleri güncellenecektir. Tarım sayımından elde edilen bilgiler, tarım sektörünün ihtiyaçlarına göre tarım politikalarının ve desteklerinin geliştirilmesinde kullanılacaktır.

Tarım sektörünün istihdam ve üretim potansiyeli artacaktır. Tarım sayımından elde edilen bilgiler, tarım sektörünün büyümesine yönelik yatırımların yönlendirilmesinde kullanılacaktır.

Tarım sektörünün ihracat potansiyeli artacaktır. Tarım sayımından elde edilen bilgiler, tarım ihracatının artırılması için gerekli önlemlerin alınmasında kullanılacaktır.

Tarım sektörünün sürdürülebilirliği sağlanacaktır. Tarım alanlarının korunması ve verimliliğin artırılması için gerekli çalışmaların yapılmasında kullanılacaktır.

Sonuç olarak, tarım sayımı, Türkiye tarım sektörünün gelişimi için önemli bir fırsattır. Tarım sayımından elde edilen bilgiler, tarım sektörünün sorunlarının tespit edilmesinde ve çözümlerinin geliştirilmesinde kullanılacaktır.

Tarım Sayımının Önemi

Tarım sayımı, tarım sektörünün gelişimi için temel bir istatistiktir.

Tarım sayımı, tarım sektörünün yapısı ve gelişimi hakkında güncel bilgiler sağlamaktadır. Bu bilgiler, tarım politikalarının ve desteklerinin geliştirilmesinde, tarım sektörünün istihdam ve üretim potansiyelinin artırılmasına, tarım sektörünün ihracat potansiyelinin artırılmasına ve tarım sektörünün sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yardımcı olmaktadır.

Bu nedenle, tarım sayımı, Türkiye tarım sektörünün geleceği için önemli bir yatırımdır. Tarım sayımı, tarım sektörünün daha verimli ve sürdürülebilir bir şekilde gelişmesine katkı sağlayacaktır.

Dr. Ali AYAR
Tarım ve Orman Uzmanı

YEGÜ & İÇKÜ

“Gıda tüketim tercihleri ve alışkanlıkları, karakter ve kişiliği etkilediği kadar, manevi ve moral hayatı da etkileyecek kadar da önemlidir.”

Mukaddime adlı eserinde İbn-i Haldun, gıda olarak tüketilen şeylerin insanların karakter ve kişiliğini etkilediği kadar, manevi ve moral hayatını da etkileyecek kadar önemli olduğunu belirtmektedir. Bu durum bireysel olarak geçerli olduğu gibi toplumsal olarak da geçerlidir. Günümüzde söylendiği şekliyle “*ne yiyorsan O’sun*” sözü de gıdaların bu etkilerini belirten bir yaklaşımdır. Gıdanın bu etkisi nedeniyle sosyal, kültürel uygulamalarla ilişkisi olduğu gibi, dini ritüellerle de ilişkili olup tek ya da çok tanrılı hemen her dinin yiyeceklerle ilgili kural ve yasakları vardır. İnsanlığın Gıda ile Sınava yazımızda bununla ilgili detaylı bir anlatım bulunmaktadır. Bu yazımızda ise, geçmiş dönemde milletimizin yeme içme davranışları konusundaki bilgilere bir bakalım istedim.

Tarihsel kayıtlar, yeme-içme konusunda belli kuralların ve adabın bulunduğunu ve çok dağınık coğrafyada yaşasalar da Türklerin besinlerinin ve adetlerinin birbirine benzediğini de göstermektedir. İslamiyet’in kabu-

lünden önceki Türk topluluklarında sofrta protokolü, katılanların sosyal statü ve rollerine göre oluşturuluyor, kabile veya boyların sosyal hayattaki konumlarını belirliyordu. *Orun* (mevki) ve *ülüş* (yemek payı) haklarını kaybedildiğinde av, yayla, otlak gibi haklarını da kaybetme tehlikeleri bulunuyordu. Batılı bir seyyah, toylarda etin küçük bir bıçakla kesilerek her misafirin rütbesine uygun bir şekilde ikram edildiğini belirtmektedir. Ailede ve büyük devlet ziyafetlerinde sofrada bulunan herkes kendisine ayrılan et payı veya yemek payı anlamına gelen *ülüşe* razı olurdu. Uygurlara ait eski eserlerde yemek ve içmek fiilleri birlikte kullanılmış ve *yegü-içkü* kavramıyla ifade etmişlerdir. Türklerin, tarih sahnesine çıktıkları andan itibaren beslenme, sosyal hayatta önemli hususlardan biri olarak öne çıkmıştır. Bu o kadar önemli olmuştur ki, Türk idarecileri, öncelikle milletini aç ve çıplak bırakmamayı ana ilke edinerek ülke yönetimini üstlenmişlerdir. Orhun Abidelerinde “...*Tanrı lütüfkâr olduğu için, benim (de) talihim olduğu*

için, hakan (olarak tahta) oturdum. Tahta oturup yoksul halkı hep derleyip toparladım: Fakir halkı zengin yaptım, aç olanları doyurdum, çıplakları giydirdim, az halkı çok yaptım. Yoksa bu sözümde yalan var mı?” denilerek kağanın Tanrı buyruğu ile görev aldığı ve milletin açlığının giderilmesinin kağanın vazifeleri arasında olduğuna vurgu yapılmaktadır.

Türklerde yeme ve içme ile ilgili kavramların çokluğu da dikkat çekici bir özelliğe sahiptir. Örneğin toy yeme içme demektir. Kırgızlarda toy-soy, şenlik anlamına geldiği gibi yeme-içme anlamına da gelmektedir. *Toy cedir* şenlikte et, yemek yedirme demektir. Hanlar ile büyüklerin yemeklerine *aşatma*, hanlar için kurulan ayaksız sofraya *işküm*, geceleyin habersiz gelenler için hazırlanan ziyafete “*kestem*” adı verilmiştir. Yakın arkadaşların kışın sırayla birbirlerine verdikleri ziyafete *suğdıç*, oyun eğlenceli ve yemekli gece toplantılarına *sürçük* denmiştir. Şanbuy ise, davetten sonra gidilen içki ziyafetini ifade

etmek için kullanılmıştır. Destanlarımız, Türklerin yaşantılarına ait değerli kaynaklar niteliğindedir. Bu destanların birçoğunda yiyip içmeye vurgu yapılmaktadır. Mesela Oğuz Destanı'nda Oğuz-Han'ın doğuşunun anlatıldığı bölümde günümüz Türkçesiyle şöyle denmektedir: "Pişmiş etler ister, aş, yemek ister oldu! Eğlenmek ister oldu!" Oğuz Destanı'ndaki bu ifadelerle özellikle de at ve koyunlardan elde edilen et ve süt ürünleri toplumun besin zincirinin önemli bir yer tuttuğu bilgisi, tarihsel kayıtlarla örtüşmektedir. Tarihte atı ilk evcilleştirerek ve bu sayede uzak yerlere kısa zamanda ulaşma imkânı elde edilerek çok geniş coğrafyalara hâkim olunmuştur. Evcilleştirilen at ticaretinden önemli bir gelir elde edilmiş, atın etinden de gıda olarak faydalanmışlardır. Göçebe şartlarına en uygun hayvan olan koyun/keçi ise etinin yanı sıra yününden halı, kilim çadır, derisinden giyim ihtiyacını karşılaması bakımından önemli bir konuma sahiptir.

Türkler çok eski devirlerde konserve olarak saklama yöntemleri geliştirmişler ve Çin'e ihraç ettikleri ürünlerin içinde konserve et de önemli bir yer tutmuştur. Bağırsağın içini doldurarak konserve haline getirdikleri kurutulmuş ete ve bunun pişmiş hali olan sucuk bazı bölgelerde incecik doğranıp kavrulmuş et, pirinç ve undan yapılırken bazı bölgelerde beyin, kuyruk yağı ve kânın karışımından elde ediliyordu. At sucuğunun yağı fazlaydı. Bu yağdan et yemeklerinin üzerine konurdu. Türkler için pastırma (*bastırma, basduma*) yani kurutulmuş et de değerli bir besindi. Özellikle akına giden askerler, bozulma ihtimali olmayan pastırmayla besleniyorlardı. Et ürünleri mevsimlere göre ayrılır, sonbaharda yapılan pastırma ilkbahardaki taze ete tercih edilirdi. Çünkü hayvanlar ilkbaharda zayıf olurdu. Keçi ve koyun etinin parçalanmadan pişirilme usulü, ateş üzerinde çevirerek ve ateşe veya küle gömmek şeklinde (*kakınç*) olmak üzere iki türlüydü. Etin kavurma yapılarak tüketilmesi de yaygındı.

Kış için saklamak üzere hazırladıkları kavurmalarda, besledikleri hayvanların etlerinin yanı sıra özellikle geyik ve tavşan gibi av etlerini de beraber kullanıyorlardı. Günümüzdeki söylenişiyle paça, o günlerdeki adıyla *topık sünğük* (topuk kemiğinden yapılan yemek) önemli bir yer tutmaktadır. Türklerde at, koyun gibi hayvanların etleri yenmekle birlikte kurban olarak sunulan hayvanların içinde dağ keçisi ve geyik de dikkati çekmektedir. Ayrıca deve ve sığırın da kurbanlık hayvanlar arasında bulunduğunu bilinmektedir. Türklerde doğum ve ölüm törenlerinde verilen ziyafetlerde et yemekleri önemli bir yer tutmaktadır. Ölümden sonraki hayat anlayışları çerçevesinde ölülerinin, orada yiyip içeceğine inandıkları çeşitli yiyecekleri de mezarlara koyarlardı. Genellikle ölü gömme töreninde et dolu bir kap ve kısrak sütü dolu bir küp mezarın önüne konulmaktaydı. İbn-i Fazlan, Oğuzların "ölü aşı" için yüz ile iki yüz arasında at kesip yedirdiklerini belirtmektedir. Yakutlar, çocuk doğduğunda yağlı bir yemek yerler, bir hayvanı

kurban olarak keserek kafasını kırmandan pişirirlerdi.

Türklerin İslamiyet'i kabulünden önce etlerinin yenilmesi yasak olan hayvanlardan özellikle domuzdan bahsetmek gerekir. Türklerin domuz beslememeleri, domuz eti yememeleri İslam'la başlamış bir durum değildir. Türk tarihi üzerine çalışmalar yapmış olan birçok bilim adamı da Türklerin domuz beslemediklerinden ve yemediklerinden söz ederler. Bozkır coğrafyasında yaşayan Türklerin domuz beslememelerinin sebebini araştırmacılar, uzun süre yürütülerek otlatılmaya uygun olmadığından domuzun göçebe toplumların değil, yerleşik hayat süren toplumların besleyebileceği bir hayvan olduğu şeklinde açıklasalar da bunun geleneksel kültür ve inanç sistemiyle de ilgisinin olduğunun göz ardı edilmemesi gerekir. Çin kaynaklarından edinilen bilgiler doğrultusunda söyleyebiliriz ki, 981 yılında tamamen yerleşik hayata geçen Uygurlar da domuz yememişlerdir. Uygur hakanı Arslan Han'a elçi olarak giden Çinli Wang-yen tö, Uygurların çokça et yediklerini; zenginlerin at etini, orta hallilerin koyun, kaz ve ördek etini yediklerini anlatmıştır. Ancak tüketilen etler içinde domuz etini saymamıştır. At eti önemli bir besin kaynağı olduğu halde canlı kurban olarak seçilen atların ve diğer hayvanların etinden ve sütünden yararlanılmazdı. Yakutlarda "canlı kurban" olarak seçilen hayvan serbest bırakılır, eti yenmez, sütü içilmez, yük hayvanı olarak kullanılmazdı. Bu kurbanlık hayvanlara iduk adı verilirdi. Lehçelere göre ızık, ıyık, iyik, ıtık olarak da söylenirdi.

Gagavuzlarda bu tür kurbanlara Allahlık denilirdi. Allahlık, zengin bir çiftçinin mallarının içinden en iyisini seçerek kırlara salıvermesidir. Bu hayvan sürü ile otlamaz, ayrı beslenirdi. Bu hayvanlar tarlalara zarar verseler de kovulmazlardı. Bunları dövmek, hırpalamak, çalmak günah kabul edilirdi. Uygurların bazılarının Mani dinini kabul etmeleriyle birlikte hayat tarzlarında birtakım değişiklikler olmuş ve yiyip-içme alışkanlıklarına da yansımıştır. Bu durum Uygur Ki-

tabelerinde "Evvence et yiyen budun (millet), bundan sonra pirinç yiyecek" şeklinde anlatılmaktadır. Mani dinine göre insanlar dindarlar, dinleyiciler ve laikler olmak üç gruba ayrılırlar. Dindarlar hayvanları kesemez, etini yemez ve şarap içemezlerken, dinleyiciler ve laikler için bu kurallara uyma zorunluluğu yoktur. Mani dininde olduğu gibi Budizm'de de hayvansal gıdaların yenmesinin ve savaşmanın yasaklanmış olması, bu dini kabul etmek isteyen yöneticilere halkın ve askerlerin tepki göstermelerine sebep olmuştur. Diğer taraftan, vejetaryen beslenmeyi esas alan Budizm, Türkler arasında ancak hayvansal gıda tüketmenin yasak olması kuralından taviz vermesiyle yayılabiştir. Budizm'i kabul eden Türkler, hayvansal gıdaları yemeye devam etmişler ve böylece tarihte *Yaylacı Budistler* olarak yer almışlardır.

Türklerin beslenme tarzlarında hayvansal yiyeceklerin yanında hayvansal içecekler de önemli bir yer tutmaktadır. Özellikle etini yedikleri hayvanların sütünden ve süttten yapılan ürünlerden faydalandıkları tarihi kaynaklarda yer almaktadır. Süt ve süttten yapılan her besine "ak" denilir, onun bir damlasının bile yere düşmesine razı olmazlar ve bunu büyük bir günah olarak kabul ederlerdi. Tereyağı, kaymak, peynir ve Türklerin icadı olan yoğurt da başlıca besinlerindendi. Türk yeme-içme kültüründe önemli bir yer tutan süt ve süt ürünlerinden, Türk mitolojisinde de bahsedilmektedir. Süt gölünden (ak göl) alınan bir damla süt ile insanlara ilk ruhun verilmiş olduğu kabul edilmektedir. Yakutlarda Ayzıt, bir çocuğun doğmasına yakın, tarla, çiçek ve yemiş perileriyle birlikte annenin yanına gider. Süt gölünden almış olduğu bir damla sütü çocuğun ağzına damlatarak ona ruhunu vermiş olur. Süt gölüne benzer bir motif, Uygurların Türeyiş Efsanesinde kutsal süt denizi olarak geçmektedir. Efsanede, süt gölüne gidilmesini ve buradan alacağı bir damla süttün yeni doğan çocuğun ağzına damlatması anlatılır. Ayrıca, şamanlarla ilgili hikâyelerde, hasta olanları pişirilmiş süt ile tedavi etti-

ği geçmektedir. Dönemin en önemli hayvansal içeceği, kımız idi. Kalorisi yüksek olduğu için, bir öğün yerine geçtiği gibi gün boyunca da içilebilmekteydi. Ayrıca kımız içme, askeri törenlerde, aile toplantılarında ve sosyal faaliyetlerde belirli ritüellere göre yapılır ve bunlara ciddiyetle uyulması esas kabul edilirdi.

Türklerin tarih sahnesine çıktıkları bozkır coğrafyası bol otlaklarıyla hayvancılığa çok elverişli olmasıyla birlikte kuru tarım yapılabilecek ölçüde rutubetli bir yayla özelliği de taşımaktadır. Türklerin Müslüman olmadan önceki hayatlarında yeme ve içme uygulamalarının hayvansal gıdalar ağırlıklı olmakla birlikte büyük, küçük sulama kanalları yapıldığı, ekip dikilecek alanlar açıldığı ve o dönemden kalma ziraat aletleri olduğunu, zirai üretimin de yapıldığını ve gelişmiş bir zirai üretim birikiminin olduğunu tarihi kayıtlardan öğreniyoruz. Öyle ki, dilimizde mevsimin başında ilk yetişen meyve, sebze için kullanılan "turfanda" kelimesi Doğu Türkistan'da hava sıcaklığının en yüksek olduğu bir bölgede kurulmuş olan Turfan bölgesinden gelir.

Günümüzde hayvansal proteindeki durumumuzu kısaca belirtmek gerekirse; AB ülkelerinde kişi başına günlük hayvansal protein üretimi 55.3 g iken Türkiye'de bunun %45'i kadar, yani 24.8 gramdır. İnançımızla bir ilgisi yok ama çağımızda hayvansal protein ağırlıklı beslenen milletten, tahıl ağırlıklı beslenmeye geçiş sürecimizi Orhun kitabelerinde yazmak mümkün olsaydı, şöyle yazarlardı galiba; "Evvence et yiyen budun (millet), bundan sonra buğday yiyecek."

Kaynaklar;

Sami Kılıç, İlahi Dinlerde Yiyecek ve İçecekler, Ankara 2011,

Ziya Gökalp, Türk Töresi, İstanbul 1990

Sami KILIÇ, Ali ALBAYRAK, Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 7/2 Spring 2012, p.707-716, ANKARA/TURKEY

İbn Fazlan, Seyahatname, Haz. Ramazan Şeşen, İstanbul 1995,

Tarımsal Örgütlenme Neden Önemlidir?

Tarımsal örgütlenme, tarımsal işletmelerin, üretim, pazarlama, finansman, eğitim ve benzeri konularda ortak çıkarlarını korumak ve geliştirmek amacıyla bir araya gelmeleridir. Kooperatifleşme ise tarımsal örgütlenmenin en yaygın biçimidir. Kooperatifler, ortaklarının ortaklaşa sahip olduğu ve işlettiği, kar amacı gütmeyen kuruluşlardır.

Tarımsal örgütlenme ve kooperatifleşme, tarımda verimliliği ve rekabet gücünü artırmada, üreticilerin gelirini yükseltmede ve kırsal kalkınmayı sağlamada önemli rol oynar.

Tarımsal örgütlenmenin temel amaçları şunlardır:

Üreticilere ortaklaşa hareket etme imkanı sağlamak

Ürünlerin pazarlanmasını kolaylaştırmak

Üretim maliyetlerini düşürmek

Üreticilere eğitim ve danışmanlık hizmetleri sunmak

Kırsal kalkınmayı desteklemek

Tarımsal örgütlenme, amaçlarına ve faaliyet alanlarına göre çeşitli şekillerde sınıflandırılabilir. Bu sınıflandırmalardan bazıları şunlardır:

Üretim kooperatifleri: Üreticilere ortaklaşa üretim yapma, ürünleri işleme ve pazarlama imkanı sağlar.

Satış kooperatifleri: Üreticilere ortaklaşa pazarlama imkanı sağlar.

Sulama kooperatifleri: Sulama tesislerinin inşası ve işletilmesi için kurulan kooperatiflerdir.

Tarımsal kalkınma kooperatifleri: Kırsal kalkınmayı desteklemek amacıyla kurulan kooperatiflerdir.

Hayvancılık kooperatifleri: Hayvancılıkla uğraşan üreticilerin ortaklaşa hareket etmesini sağlayan kooperatiflerdir.

Türkiye'de Tarımsal Örgütlenme

Türkiye'de tarımsal örgütlenme, 19. yüzyılın sonlarında başlamış-

tır. İlk tarımsal kooperatifler 1890'lı yıllarda kurulmuştur. 1920'li yıllardan itibaren tarımsal örgütlenmede önemli gelişmeler yaşanmıştır. 1940'lı yıllardan itibaren ise tarımsal örgütlenmede bir durgunluk yaşanmıştır.

Türkiye'de tarımsal örgütlenme, 2000'li yıllardan itibaren yeniden canlanmaya başlamıştır. Bu canlanmanın temel nedenleri arasında, Avrupa Birliği'ne uyum sürecindeki zorunluluklar, kırsal kalkınmaya verilen önem ve üreticilerin örgütlenme konusundaki farkındalığın artması sayılabilir.

Tarımsal Örgütlenmenin Önemi

Tarımsal örgütlenme ve kooperatifleşme, tarımda verimliliği ve rekabet gücünü artırmada, üreticilerin gelirini yükseltmede ve kırsal kalkınmayı sağlamada önemli rol oynar.

Tarımsal örgütlenme ve kooperatifleşmenin sağladığı bazı faydalar şunlardır:

Üreticilere ortaklaşa hareket etme imkanı sağlar. Bu sayede üreticiler, pazarlık gücünü artırabilir ve maliyetleri düşürebilir.

Ürünlerin pazarlanmasını kolaylaştırır. Kooperatifler, üreticilerin ürettiği ürünleri daha kolay ve daha karlı bir şekilde pazarlayabilir.

Kooperatifler, üreticilere ortaklaşa girdi temin etme, üretim ve pazarlama faaliyetlerinde maliyet paylaşımı yapma gibi imkanlar sunar.

Üreticilere eğitim ve danışmanlık hizmetleri sunar. Kooperatifler, üre-

ticilere üretim, pazarlama ve benzeri konularda eğitim ve danışmanlık hizmetleri sunarak onların bilgi ve becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur.

Kırsal kalkınmayı destekler. Kooperatifler, kırsal alanlarda istihdam yaratarak ve ekonomik aktiviteyi artırarak kırsal kalkınmayı destekler.

Tarımsal örgütlenmenin geliştirilmesi için aşağıdaki öneriler yapılabilir:

Tarımsal örgütlenme konusunda farkındalık artırılmalıdır.

Tarımsal örgütlenmeyi teşvik eden yasal ve mali düzenlemeler yapılmalıdır.

Tarımsal örgütlere teknik ve mali destek sağlanmalıdır.

Tarımsal örgütler arasında işbirliği ve koordinasyon geliştirilmelidir.

Tarımsal örgütlenme ve kooperatifleşme, tarımda verimliliği ve rekabet gücünü artırmada, üreticilerin gelirini yükseltmede ve kırsal kalkınmayı sağlamada önemli bir araçtır. Bu nedenle, tarımsal örgütlenmenin geliştirilmesi için gerekli önlemlerin alınması gerekmektedir.

Su Kaynaklarımızı Doğru Kullanabiliyormuyuz?

Fahri HARMANŞAH

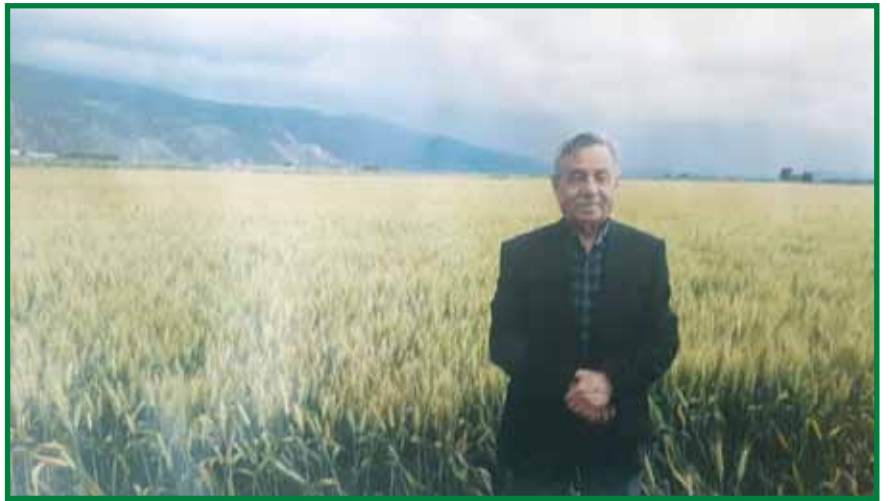
Zir. Yük. Müh. / TİGEM Emekli Daire Başkanı
Gübre İthalatçıları Derneği Onursal Başkanı

Günümüzde iklim dalgalanmaları, uzun süren kuraklıklar, ani sel baskınları, mevsimsel kaymalar, yüksek sıcaklıklar, kış ve ilkbahar donları, iklimde yaşanan olumsuzluklar iyiden iyiye kendisini hissettirmeye başladı. İklimdeki bu olumsuzlukların 2030 yılı itibariyle iç ve batı bölgelerinde %40 oranında kuraklığa sebep olacağı belirtilmektedir. Ülkemizde yıllık ortalama sıcaklık 1970 yılına göre 1,5C derece artarak 14,2C 'ye yükselmiş, yağışlar bu dönemde %12 azalmıştır. Ülkemiz yılda 574 milyon metreküp yağış almakta olup; yarısı sızma, buharlaşma ve terleme ile kaybolmaktadır.

Türkiye, yeraltı ve yerüstü 112 milyar metreküp su potansiyeline sahiptir. 54 milyar metreküp sulama, içme suyu ve sanayide kullanılmaktadır. Akarsularımızdan çıkan 58 milyar metreküp su, her yıl denizlere ve komşu ülkelere akmaktadır. (4) Sulanabilir 8,5 milyon hektar arazinin 6,5 milyon hektarı sulanmaktadır. Ancak yeraltı su kaynaklarımız, kuraklık nedeniyle azalmakta ve kullanım dışı kalmaktadır. 2 milyon hektar arazinin acilen sulanması gerekmektedir. (1,2,3)

Yetkililerin açıklamalarında, "Türkiye su zengini bir ülke değildir" diyerek konuyu savuşturamayız. Bütün mesele, mevcut su kaynaklarımızı yerli yerinde kullanabiliyormuyuz? Bu soruya "evet" diyebilmek mümkün değildir. 15 yıl kadar önceydi, Antalya'da yayımlanan HASAT isimli (kapandı) tarım dergisine yazdığım bir makalenin başlığı "Her Yıl Binlerce Sulama Göleti Yapılmalıdır" şeklindeydi. Engebeli-dağlık arazilerin sulama göleti inşaatı açısından

avantajlarını ve coğrafi yapımızın buna imkan verdiğini, her sulama göletinin ortalama 5 bin dekar araziye sulayabileceğini anlatmıştım. Sulama sadece tahıllarda verimi en az üç misli, nadas-tahıl nöbeti uygulanan "kuru ziraat" alanlarında ise nadasın kaldırılması ile 6 misli verim artışı sağlayabilmektedir. (Resim 1) Türkiye yıllık buğday üretimini 18-22 milyon tondan, 30-35 milyon tona çıkarma potansiyeline sahiptir.

(Sapı Sağlam, Sulanınca Yatmayan Yüksek Verimli Bir Buğday Tarlası)

(Konya Ovasında oluşan obruklardan bir görüntü)

Yeri gelmişken bir anıyı paylaşmak istiyorum. Eski Niğde Milletvekili ve Eski Gümrük Tekel Bakanlarından rahmetli Haydar Özalp, Bor Belediye Başkanı iken, yakın akrabası eczacı Sabri Cıgızoğlu ile birlikte, o tarihlerde DSİ Genel Müdürü olan rahmetli Süleyman Demirel'e giderler. Bana bu hatırayı rahmetli Sabri amca anlatmıştı. Niğde-Bor ilçesinin kıraç topraklarının sulama suyuna olan hasretini anlatırlar. Demirel, ayağa kalkar, odasındaki dolaptan bir dosya çeker ve derki: "Beyler, işte sizin oraların sulama suyu probleminin çözümü bu dosyadadır. Seyhan nehrine giden, Çamardı ilçesindeki Ecemiş ırmağının tünelle Niğde'ye aktılması ile mümkündür. Türkiye Cumhuriyeti bu projeyi kaç yıl sonra gerçekleştirir bilemem" der. Havzalar arası su transferi (aktarımı) yapılmadan bu problemleri çözemeyiz.

Niğde-Ulukışla'da Osmanlı paşalarından Öküz Mehmet Paşa'nın yaptırdığı bir han var. Hani Faruk Nafiz Çamlıbel'in "Han Duvarları" şiirindeki han. Süveyş kanalı harbinden, Erzurum-Sarıkamış Rus Harbine, orada vereme yakalanıp memleketi-

ne ulaşamayan ve handa vefat eden, han duvarlarına yazdığı "Huduttan hududa atılmışım ben" diyen Maraşlı Şeyhoğlu Satılmış'ın dramının anlatıldığı han. Mehmet Paşa o yıllarda 'Biz Toros dağlarının karını, Konya ovasına getirmeden, Konya Ovasının su problemin çözemeyiz' demiş. Bu sözü geçenlerde vefat eden eski Tarım bakanlarından rahmetli Necmettin Cevheri, Altınova TİM'de bir toplantıda söylemişti. Şimdi Konya Ovasında alarm zilleri çalıyor. Yeraltı su seviyesinin yer yer 500 metreye kadar düştüğü ifade ediliyor. 2600 den fazla obruk meydana gelmiştir ve sayıları giderek artmaktadır. (Resim 2) Yoğun yeraltı suyu kullanımı ile su problemi daha da giderek artacaktır.

Doğudan Batıya uzanan Toros Sıra Dağlarının ve Karadeniz boyunca uzanan Karadeniz Sıra dağlarının bize sundukları su imkânlarının far-

kında mıyız? Yatırım önceliklerimizi çok iyi planlamalıyız. Tarımsal sulama demek **verim artışı, ürün çeşitliliği, iş, istihdam, gıda sanayi ve tarım sanayi** demektir.

Sulama göleti ve havzalar arası su transferi yatırımları öncelikli yatırımlarımız olmalıdır. Aksi takdirde giderek artan iklim olumsuzlukları ile baş etmekte zorlanmamız kaçınılmazdır. Giderek artan gıda ihtiyacını karşılamakta zora düşmemiz kaçınılmazdır.

Kaynaklar

- 1-Ziraai ve İktisadi Rapor 2015-2018
- 2- Su Kaynakları Yönetimi ve Güvenliği ÖİK
- 3- Su Şurası ve Tarımsal Sulama Grubu
- 4- Herdem, Z. İklim Değişiklikleri ve Ufukta ki Tehlike (Facebook)

Kış Aylarında Bal Tüketimi Sağlığınız İçin Önemli!

Arıcılık ve bal üretimi, insanlığın var olduğu ilk çağlardan beri var olan ve doğanın korunması için önemli bir yere sahip olan bir meslektir.

Anadolu İzlenimleri Medya Muhabiri Feyza Kaya, konu ile ilgili Beyçeri Bal Üretim Müdürü olan Ziraat Yüksek Mühendisi Ümit Saylak ile bir araya geldi. Bal üretimi, bal tüketimi, kovanın bal verimi ve arı sağlığı gibi konular ele alındı.

Kış aylarında bal tüketiminin önemi nedir?

Yüksek enerji ve yağ oranının sıfır olması sebebiyle sağlıklı beslenmede önemli bir üründür. Yapısındaki doğal şekerler direkt emilim formunda olduğu için tüketimi oldukça önem arz etmektedir. Yapısındaki karbonhidratın yanında proteinin yapıtaşları olan prolin aminoasiti bol miktarda içermektedir. Antioksidan etki göstermesi sebebiyle kış aylarında tüketimi

mi birçok hastalığa yakalanma riskini ortadan kaldıracaktır.

Bir arı günde ne kadar bal üretir?

Bir işçi arı günde 1000-1500 adet çiçeği ziyaret eder. Günde 8-10 sefer yapar. Her seferde 30-50 mg nektarı kursağında taşır.

Bir kovanın yıllık bal verimi nedir?

Genelde Türkiye'de gezgin arıcılık yapılmaktadır. Gezgin arıcılık yapan

bir arıcı mevsime göre kovan başı 20-30kg süzme bal elde etmektedir. Toplam bal verimine bakacak olursak (petekli, karakovan, süzme bal) kovan başı ortalama 15-20kg olduğu görülmüyor.

Bal kalitesini etkileyen faktörler nelerdir?

Balın kalitesi üzerinde en önemli etki nektar kaynağı olan çiçek ve salgının kaynağıdır. Daha sonra sağlıklı arılar ile çalışıldığında kaliteli bal

elde edilir. En kaliteli ballar en doğal ballardır. Çiçeklerin kalite üzerindeki etkisi ise karakteristiktir. Yani her çiçeğin farklı bir etkisi olduğu için farklı çiçeklerin farklı balları olacağından kaliteler farklılaşır.

Arıların sağlığı nasıl korunur?

Arıların normal yaşantılarına en az müdahale ederek sağlıklarını koruyabiliriz. Arılar kendileri için topladıkları nektardan üretmiş oldukları balların tamamını arılardan almamalıyız. Arıların hayatlarını sürdürebilmeleri için gerekli miktarda ki balı kendilerine bıraktıktan sonra arılarımızı kovanlarında sıkı bir vaziyette kışlatmamız yeterli olacaktır. En az yılda 2 kez ve duruma göre belki daha fazla varroa mücadelesi yapılmalıdır.

Kış aylarında kovanları nasıl muhafaza ediyorsunuz?

Kış aylarında kovanlar içerisinde gerekli kışlatma işlemleri yapılmış yani yeterli balları varsa aslında yapılması gereken çok fazla bir işlem yoktur. Sadece fazla petekleri alınarak arılar kovanlarında sıkıştırma işlemi yapılır ve varroa mücadelesi yapılırsa, arılar kendilerini muhafaza ederler.

Arılarda görülen en yaygın hastalıklar nelerdir ve bu hastalıklar nasıl önlenir?

Bal arılarında arı biti dediğimiz varroa sürekli mevcut olup, bununla mücadele de sürekli olmalıdır. Birde Avrupa yavru çürüklüğü, Amerika

yavru çürüklüğü, Nosema ve Kireç hastalıkları görülebilir.

Yavru çürüklükleri ihbarı zorunlu hastalıklardır. Hastalığın oluşmasını engellemek gerekir, Önlenemez ise karantinada imhası gerçekleştirilmelidir.

Varroa her zaman arılarda bulunmaktadır. Varroa'yı azaltmak için senede en az 2 kez ve duruma göre daha fazla kez ilaçlama mücadele gereklidir.

Nosemaya yakalanan arılar uçmaz, yerlerde sürünür, felç geçirmiş gibidir ve ishal görüntüsü oluşur. Sindirim sistemi hastalığıdır. Antibiyotik ile tedavi edilmez. Dezenfeksiyon, vitamin ve mineral takviye etmek gereklidir.

Hastalığın etmeni Ascospaera Flaus Apis Fungus (mantar) dur. Kireç yavru hastalığı olup sporla ürer.

Bu mantar oldukça dirençli olup yaklaşık 15 yıl kadar bulaşabilme özelliğini taşır. Hastalık işçi arılar tarafından larvalara verilen etmen bulaşmış besinlerle gerçekleşir.

İlkbahar ve sonbahar aylarında yağmurdan sonra kovanın havalanmasına ve nemden kurtulmasına yardımcı olmak için kovanın uçuş deliğinin biraz genişlemesine özen gösterilmeli.

Eğer, kışlatma kapalı yerlerde yapılıyorsa, kovan içindeki nemin yükselmesine engel olunması için, nem çekici örtü malzemeleri kullanılmalıdır.

Küflü petekler değiştirilmeli, hastalığa yakalanmış yavrulu çerçeveler kovandan çıkartılmalı, arılar temiz kovanlara aktarılmalı.

Akdeniz'in Şifa Dolu Meyvesi İncir!

İncir, Akdeniz ikliminin hakim olduğu bölgelerde yetişen, lezzetli ve besleyici bir meyvedir. Türkiye, incir üretiminde dünyada ilk sırada yer alan ülkelerden biridir. İncir, zengin besin içeriği sayesinde insan sağlığına pek çok fayda sağlamaktadır.

İncir Üretimi:

İncir, sıcak ve ılıman iklimlerde yetişen bir meyvedir. Türkiye'de incir üretiminin büyük bölümü Ege, Akdeniz ve Marmara bölgelerinde yapılmaktadır. Türkiye, dünyadaki incir üretiminin yaklaşık %15'ini karşılamaktadır.

İncir, iki farklı şekilde yetiştirilebilir:

Sıfır budama: Bu yöntemde, incir ağacının gövdesinden çıkan yeni sürgünler meyve vermesi için bırakılır. Bu yöntemle yetiştirilen incirler, küçük ve az etlidir.

Budama: Bu yöntemde, incir ağacının gövdesinden çıkan yeni sürgünler budanır. Bu sayede, ağaç daha güçlü ve verimli hale gelir. Bu yöntemle yetiştirilen incirler, büyük ve etlidir.

İncir Hasadı:

İncir, hasat için tamamen olgunlaştığında toplanır. İncir hasadı genellikle yaz aylarında yapılır. İncir, elle veya makineyle toplanabilir.

İncirlerin Kurutulması:

İncir, taze olarak tüketilebildiği gibi kurutulmuş da tüketilebilir. İncirlerin kurutulması için çeşitli yöntemler kullanılmaktadır. En yaygın yöntem, incirleri güneş altında kurutmaktır. İncirler, fırında veya kurutucuda da kurutulabilir.

İncirlerin İnsan Sağlığına Faydaları:

İncir, zengin besin içeriği sayesinde insan sağlığına pek çok fayda sağlamaktadır. İncirlerin faydaları arasında şunlar sayılabilir:

Sindirim sistemini destekler: İncir, yüksek oranda lif içerir. Lif, sindirim sisteminin düzenli çalışmasına yardımcı olur.

Kabızlık sorununu giderir: İncir, kabızlığı gidermeye yardımcı olan müshil etkisine sahiptir.

Kalp sağlığını korur: İncir, kandaki kolesterol seviyesini düşürmeye yardımcı olur. Bu sayede, kalp hastalıklarına yakalanma riskini azaltır.

Kanseri önler: İncir, antioksidan içeriği sayesinde kanser hücrelerinin oluşumunu engellemeye yardımcı olur.

Kemikleri güçlendirir: İncir, kalsiyum ve fosfor gibi mineraller açısından zengindir. Bu mineraller, kemiklerin güçlenmesine yardımcı olur.

Kan şekerini düzenler: İncir, glikemik indeksi düşük bir meyvedir. Bu nedenle, kan şekerini dengelemeye yardımcı olur.

Cildin sağlığını korur: İncir, antioksidan içeriği sayesinde cildin yaşlanmasını geciktirmeye yardımcı olur.

İncir, lezzetli ve besleyici bir meyvedir. Zengin besin içeriği sayesinde insan sağlığına pek çok fayda sağlamaktadır. İnciri düzenli olarak tüketmek, sağlığınızı korumanıza yardımcı olacaktır.

**SUYUNU
İSRAF
ETME**

**HAYATI
KORU**

www.anadoluiizlenimleri.com

